

**SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA**
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ARAK

Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 3-50
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 169. szám

Igazgató: **SZÉKELY BÉLA**

5684. Tisri 4. — 1923. szeptember 14 Péntek

Megint új tanügyi rendelet

A sorozatos iskolarendeletek száma most újra gyarapodott eggyel. A kolozsvári közoktatásügyi vezérfelügyelőség körrendeletet intézetta magyar kisebbségi középiskolákhoz, melyben megtiltja, hogy zsidó diákokat felvegyenek. Maga a rendelet szövege fordításban a következő:

32. számú körrendelet
ad. 6166—1923.

A közoktatásügyi minisztérium arról értesült, hogy az erdélyi magyar felekezeti iskolák másvallású, különösképen zsidó növendékeket is felvesznek. Tekintettel arra, hogy ezeknek az iskoláknak felekezeti a jellegük s a növendékeknek felekezeti nevelését célozzák, a minisztérium 81.989—923. számú rendeletével a legszigorubbant eltiltja, hogy már a jelen tanévre is bármilyen körülmények között zsidó növendékeket felvehessenek.

Eddig szól a rendelet, melynek történetéhez tudnunk kell azt, hogy úgy a Zsidó Nemzeti Szövetség, mint a magyar iskolákat fenntartó testületek közbenjárására mind a mai napig egy olyan irányú rendelkezés volt érvényben, hogy a felekezeti iskolák zsidó, illetve másvallású tanulói tovább folytathatják tanulmányukat abban az iskolában, melynek növendékei voltak. Az a már 1921-ben kelt rendelet tehát, amely megtiltja, hogy a felekezeti iskolák másvallású tanulókat is felvehessenek, csak az első osztályra vonatkozott és lényegben hét évi átmeneti időt adott a rendelkezés keresztülvitelére.

Most azután, pár nappal az új tanév megkezdése előtt, beiratkozások közepette, megjelent ez az új rendelet, mely már erre az évre általánosan megtiltja, hogy a magyar felekezeti iskolák zsidó tanulókat vehessenek fel. A rendelet minden kivételt kizár, vonatkozik tehát az összes osztályokra s azokra a tanulókra is, akik esetleg már be is iratkoztak és általában már a mult tanévben magyar felekezeti iskola növendékei voltak.

Ezt a szigorú rendelkezést elsősorban a tanuló és a tanulási lehetőségek szempontjából kell megvilágítanunk. Már a multban rámutattunk arra, hogy belső nehézségeket rejt magában az a körülmény, hogy az amugyis tulerhelt diáknak iskolát s ezzel tanulási rendszert kell változtatnia. Ezt az elvet akkor akceptálták is. Tekintsünk el a pedagógiai szempontoktól, hogy annál pregnansabban lássuk a rendelet keresztülvitelének technikai bonyodalmait. Mindenekelőtt ahhoz, hogy egy diák más iskolába iratkozzék át, az új tanintézetbe felvételi vizsgát kell tennie. Az eddigi magyar felekezeti iskolába járó diákokat tehát egy újabb vizsga elé állítják, amelyre nem is készülhettek, nem is készülhetnek, mert hiszen rövid időn belül megkezdődik a tanítás. E rendelet tehát csak úgy lehet keresztülvinni, ha elállanak a felvételi vizsgák letevésétől, vagy legalább is ettől függetlenül, felveszik őket és esetleg később teszik, utólagosan a felvételi vizsgát.

A mult tanév tapasztalatai alapján komoly aggodalmaink vannak abban az irányban is, hogy az állami iskolában jut-e hely a zsidó növendékek számára és ha jut is, nincsenek-e kitéve olyan szándékos megrostálásnak, amelynek szempontjai mindennek nevezetűk, csak pedagógiaiaknak nem.

Egy másik szempont azután a zsidó iskolák tanítási lehetősége és befogadóképessége. Hinnünk kell azt, hogy amikor a minisztérium egy ilyen határozott és szigoruhangu rendeletet ad ki, számol ennek keresztülviteli lehetőségeivel is és minden támogatást meg fog adni a zsidó középiskoláknak, hogy tel-

adatuknak megfelelőhessenek és a magyar felekezeti iskolákból kiszoruló növendékeket befogadhassák.

Ennek a feltétele azonban magán a zsidóságon is nyugszik. Sőt elsősorban a zsidóságon. Előttünk a rendelet, mely nyíltan beszél és könyörület nélkül. A zsidó diákok számára csak a zsidó iskolák, vagy pedig az állami iskolák fenn. Tudjuk azt, hogy az államrezon parancsolóan azt kívánja, hogy az állami iskolák egy új, egészséges román középosztályt alakítsanak ki, már pedig az állami költségvetés kevésbé egyensúlyozott, semhogy ezen cél keresztülvitelét ne a kisebbségek s különösen ne a zsidóság szenvedje meg. Ha tehát az erdélyi és bánági zsidóság — amely mindig önfeláldozóan és erejét meghaladóan gondoskodott arról, hogy gyermekeit értékes kulturberekké nevelje — nem akarja elveszíteni azt a kulturörökséget, mely mindig új és új értékekkel gyarapodva került a friss nemzedékek birtokába, magának kell gondoskodnia arról, hogy iskolái legyenek, kulturpalotái épüljenek melyekben a zsidó ifjúságot arra nevelik, hogy az országnak hasznos és értékes polgárai, de egyben népünknek tradíciókhoz hű és kulturkínosait megőrző, értékeit továbbfejlesztő fiai legyenek. Minden téglá, mellyel a zsidóság hozzájárul ahhoz, hogy iskolája épüljön, erősödjék kultúrának és biztosítéka a zsidóság jövődjének. Ha a zsidóság tudni fogja kötelességét, ha áldozatkészen felépíti iskoláit akkor nem fogunk majd

aggodalomal nézni az ilyen rendelkezések végrehajtása elé. Akkor kinyílnak a zsidó iskolák kapui, hogy magukba fogadjanak minden zsidó növendéket. És pedig nem azért, mert rendeletek parancsolják így, de mert minden zsidó szülő, ki gyermekét meg akarja őrizni a zsidóság számára, öntudatosan és magátólértetődően tudni fogja, hogy a zsidó iskola az ő kincse, vagyona, jövője. Tudni fogja, hogy a zsidó iskolák azért épülnek, hogy ott becsületes és őszinte harmóniában jó polgárokká és jó zsidókká neveljék gyermekeiket. A zsidóság ősi tradíciója az az államhűség, melynek nevelője a zsidó iskola volt. Az államhatalom hamar ráeszmél arra, hogy a maga céljait nem rendeletekkel, hanem a tanítás minél nagyobb szabadságával tudja érvényesíteni, mert a zsidó iskolákban nem rendelet teremti ezt az összhangot, hanem annak felismerése, hogy a jó zsidó mindig jó, kötelességtudó állampolgár is, viszont nem lehet jó állampolgár az, aki még a fajtájához sem hű.

A most kiadott rendelkezés, félünk tőle, sok bonyodalmat, nehézséget fog okozni keresztülvitelében. Elvárjuk azonban az illetékes tanügyi hatóságoktól, hogy egy percig sem tévesztik el szemek elől, hogy a holtbetűnél fontosabb az élő szellem, mely azt kívánja, hogy minél több kulturértéket adjon örökségül egyik nemzedék a másiknak és ezt a feladatát csak úgy tudja teljesíteni, ha épolyan tiszteltel őrzi a mult értékeivel teljes tradícióit, mint amilyen bizakodó reménnyel mutatja fiainak az örök fejlődés rendeletekkel el nem zárható útját.

Radics a „csodabogár“

A „Manchester Guardian“ interjúja. A horvát parasztpárt vezére kiáltványt akar intézni a világhoz. A lap naivnak mondja Radicsot, mert hisz az igazságban és a pacifizmusban

(London, szept. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A „Manchester Guardian“ tegnapi számában Henry W. Newinson, a lap főmunkatársa, érdekesen számol be Radics horvát parasztpárt vezérrel folytatott beszélgetéséről.

— Radics — írja Nevinson — céljaival együtt igen bizarr benyomást keltett Londonban. A horvátok vezére különös ember. Mindenekelőtt az a szokása, hogy senkit se enged szóhoz jutni, csak ő beszél. Négy órát tartott beszélgetésünk, ezalatt Radics folyton beszélt és én, bármennyire is erőlködtem, képtelen voltam egyetlen megjegyzést is közbevetni. Nem hiszem, hogy akad angol ember, aki így viselkedne, bármennyire is fűtené annak az eszmének a heve, amelyet képvisel.

— Másodsor — folytatja Nevinson — Radics nem is arról a világról való ember. Telve van humanizmusnak, jognak, igazságnak, türelemnek a háboru előtti fogalmaival. Célját nem akarja háborus eszközök és vérontás segítségével elérni, mert naivul azt hiszi, elég ha felhívással fordul a jóhiszemű emberekhez. Radics egyébként ezeket mondotta az újságíróknak:

— Mihelyt a háboru véget ért, a horvát delegátusok összeültek a zágrábi parlamentben és a népek önrendelkezési jogának alapján

proklamálták a horvát köztársaságot.

Horvátország függetlenségét 1918 novemberében Genfben maga Pasic is elismerte, de néhány hónappal később a belgrádi kormány visszavonta Pasic nyilatkozatát. Ettől az időtől kezdve egy pillanatig sem szűnt meg a harc a centralista belgrádi kormány és a föderalista horvátok között.

A zágrábi parlament hetven horvát képviselője nem volt hajlandó részt venni a belgrádi parlament ülésén. A zágrábi parlament **a független horvát köztársaság mellett döntött,**

de hajlandó volt föderatív államot alkotni Szerbiával, Jugoszláviának mai határain belül. Ez a köztársaság a tulajdonképeni Horvátországon kívül Szlavóniát és Dalmáciát is magába foglalja.

A zágrábi parlament többek között határozati javaslattal bélyegezte meg a belgrádi kormány politikai módszerét. A határozati javaslat leszögezte, hogy a belgrádi kormány **képtelen elviselhető politikai és gazdasági atmoszférát teremteni.** Ha a kormány erőszakos intézkedései, ügynökeinek visszaélései, nem robbantanak ki polgár háborut vagy forradalmat, úgy ez csak a horvát nép nagyfokú önuralmának és a belgrádi elnyomásnak köszönhető.

Radics ezután elmondotta, proklamációt akar intézni Európához, a népligához és az Egyesült-Államokhoz. Szilárdan hisz Horvátország jövőjében, mert a horvát nép legnagyobb része kiscgazda.

— Horvátországban — mondotta — nincs antiszemitizmus, de osztályharc sincsen, mert az országnak nincsenek nagytökei és nagybirtokosai. Horvátországnak nincs arisztokráciája és nincs proletariátusa. A horvátok vallásosak, anélkül, hogy klerikálisak vagy a pápával szemben szervilisek lennének.

Nevinson Radics szavainak konklúziójaként megállapítja, a konfliktust az okozza, hogy a szerb hegemonia alatt egyetlen államba tömörült a horvát, szlavón, bosnyák, hercegovinai, dalmát, montenegrói és még két-három nemzet.

— Bizonyos az — írja Nevinson — ezeknek a nemzeteknek közös az etnikai eredetük, közös eredetű a nyelvük is, de

a szokásaik, életkörülményeik, kultúrfokuk és vallásuk nagyon is különbözők.

Éppen ezért, amíg rá nem találunk a szabad társulás formájára, nem is oldódhatik meg a konfliktus.

— Azt azonban, — fejezi be Nevinson cikkét — hogy egy pacifista és fegyvertelen

אתרוני
לולבים והדס
ביליגסט צו הא
דער פירטא Cluj
kender
vásár
rály
23-30
ia nagyipari
képességét.
os vasúti ked-
százszor nem
a mintavásári
szettni és a
rency.
a pályaudva-
gondoskodik.
enthal
ra
Maria 38
Nem kell többé
rendszerű berlini
szesbtelefonok
lók részére kaphatók:
gyárak), Telekny-n. 15
tal kipróbálhatók. Ha
a normális beszédet
ven küld. 6209
Oradea-Mare
Bazárépület.
z övetek.
nagy választék-
csőbban vállalak.
uj, P. Mihai Vitea-
(v. Széchenyi-tér)
sz. Telefon 493.
Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13
Telefon 10-49.
sáplási forrás!
ban fehérru, Fren-
zeugok, férfiszövetek,
bdi gyári lerakatok.
Strada Nicolae Iorga
(volt Zöldfa-utca) 6.

népnek a világhoz intézett kiáltványa eredményre vezessen, nem hiszem. Radics pedig pacifista, különös unikum a világ politikusai között. Vele való találkozásom csodálattal töltött el. Radics csodálatos ember, valóságos csodabogár.

Még nincs meg a magyar kölcsön

Ellentétes hírek Bethlen külföldi tárgyalásairól

(Budapest, szeptember 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beavatott forrásra való hivatkozással a „Magyar Hírlap“ közli, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök külföldi tárgyalásai a legjobb mederben folynak és sikerre engednek következni. Azok a hírek azonban, melyek szerint a kölcsönügy már tökéletesen nyélbe van ütve, még koraiak. Horthy kormányzó kisanant-ellenes ceglédi beszéde ugylátszik komplikálni fogja a tárgyalásokat, bár bizonyos elvi megállapodások már történtek egy kisebb kölcsönről, melynek kezdettől fogva sem voltak akadályai, de egy nagyobb kölcsönről is, amelyet elvileg ma már a kisanant sem óhajt megakadályozni. A részletes feltételeket ezután fogják meg tárgyalni, mert a kölcsön technikai lebonyolítására szükséges megelőző tárgyalások hónapokat fognak igényelni.

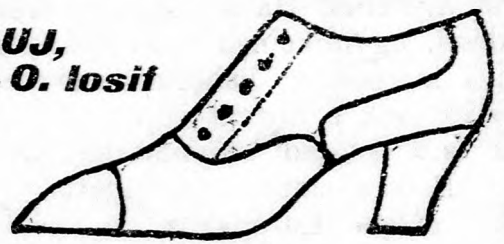
Darier Cheneviere és Monod genfi bankárok Bethlen tiszteletére Genfben a Hotel des Berguesben ebédet adtak, amelyen Motta volt köztársasági elnök, a népszövetség svájci delegációjának több tagja és a pénzügyi élet számos kitűnősége vett részt, azonkívül Daruváry, Kállay, Berzeviczy, Tanczos, gróf Khuen-Héderváry Sándor párisi magyar követ és Baranyai Zoltán. Ezzel kapcsolatban az „Az Újság“ állítólag jó forrásból arról értesül, hogy Bethlen már biztosította a negyvenötvenmillió kisebb aranykölcsönt, amelyet néhány héten belül folyósítanak. A hatszázmillió aranykoronás nagykölcsönről is létrejött elvi megállapodás a kisanant külügyminiszterével, akik nem követelnek beleszólást Magyarország belső ügyeibe, csak megnyugtató garanciákat kértek arra, hogy a pénzt nem fegyverkezésre fogják felhasználni. Ezek a garanciák kizárólag gazdaságiak. A népszövetség leszerelési főbizottsága elfogadta Berzeviczy javaslatát, amely módosítást ajánl a leszerelési garancia-szerződés szövegében.

A népszövetség jogügyi főbizottsága héttagnak albizottságot küldött ki, melybe Daruváry magyar külügyminisztert is beválasztották Kanada delegátusának indítványára. A tanulmányozásra kerülő kanadai javaslatnak az a lényege, hogy a népszövetség bármely tagjának megtámadása esetén a népszövetségi tanács az államok politikai és földrajzi körülményeinek figyelembevételével állapítja meg intézkedéseit. Egyetlen népszövetségi tagállam sem kötelezhető háborús cselekedetre párlamentjének hozzájárulása nélkül.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosif

volt
Szép-
utca

Ha művészi kivitelű fa vas butort

csak venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg a SZÉKELY ÉS RÉTI ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RESZV.-TÁRS. butortermeit. Asztalok furnírszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be.

KÖZPONTI BAR

Minden este

Sarkadi Aladár

a budapesti Vígyszínház művészeinek vendégjátéka és még

20 elsőrendű attrakció!

Asztalok előre megrendelhetők! Telefonszám 6-03

Rendelet a vasuti balesetekről

Kitanítják a CFR. személyzetét az első segélynyújtásra. A pályorvosok kötelességei

(Kolozsvár, szeptember 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Körülbelül félévvel ezelőtt a CFR. váratlanul és minden indoklás nélkül felmondott a pályorvosok jórészen, a többiek fizetését pedig redukálta. Azóta a napirenden lévő kisiklások, összetüzekések és egyéb vasuti szerencsétlenségek felvilágosították a bukaresti vezérigazgatóságot, hogy nem csökkenti, hanem inkább szaporítani kellene a pályorvosok számát. Ennek azonban súlyos akadályai vannak s ezek közt elsősorban az, hogy a beállítandó orvosok fizetését nem vették fel a vasut költségvetésébe.

Az orvoshiányt rendelettel pótolta a vezérigazgatóság, mely 67436. szám alatti körtáviratával kibővítette az idevonatkozó régi rendelkezéseket. Kiderült ugyanis, hogy a legutóbb előfordult vasuti szerencsétlenségek

nem tartották be az előirt utasításokat, aminek következtében sokan meghaltak

az utasok közül olyanok is, akiket gyors orvosi beavatkozással meg lehetett volna menteni. Ennek a jövőben való elkerülésére az egyes üzletvezetőségek orvosi osztályának hatáskörében tartozó minden pályorvos egy-egy segélykocsit kap, amely fel lesz szerelve a vasuti balesetek áldozatainak ápolásához szükséges műszerekkel, gyógy- és kötszerekkel, hogy az esetleges műtéteket még a szerencsétlenség színhelyén azonnal lehessen végrehajtani.

Ezeket a mentővagonokat lehetőleg sebészekre, vagy pedig annak a körzetnek a pályorvosára bízzák, ahol a kocsik készenlétben áll. A vagonnak olyan vonalparon kell vesztelnie, ahonnan az orvost, aki ugyanabban a helységben köteles lakni, a leggyorsabban el tudja indítani a katasztrófa színhelyére. Ha nyílt pályáról kérnek orvosi segítséget, a legközelebbi állomástörök haladéktalanul köteles értesíteni a pályorvosát, valamint azokat az orvosokat is, akiknek a területén a segélyvonatnak át kell haladnia. Az értesítésre az orvo-

— Jugoszlávia idei termése. Belgrádból jelentik: A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint ebben az évben körülbelül 60 ezer vagon buza, árpa, rozs és zab kerül kivitelre, míg aszaltszilvából 4100 vagon fogna exportálni. A minisztérium véleménye szerint az ideit kivétel meg fogja javítani a kereskedelmi mérleget és a dinár árfolyamára is kedvező befolyással lesz. Az ideit babtermés elég nagy és az első helyen ebben a tekintetben Szerbia áll. Az országban összesen 75 hektárnyi földterületet vetettek be babbal. Az ideit termés az eddigi megállapítások szerint mintegy 15 százalékkal haladja meg a tavalyit, amely 415.000 métermáza volt. Ebből Szerbiában 38.500 hektár területen 134.300 métermáza termelt. Második helyen áll Szlovénia, amely 50.000 métermáza termelt, míg az utolsó helyet Montenegró foglalja el 15.000 métermáza termeléssel.

— A jasi egyetem volt rektora az antiszemitizmus ellen. Traian Bratu, a jasi egyetem volt rektora „Nemzeti politika a kisebbségekkel szemben“ címmel érdekes tanulmányt írt, amelyben többek között a következőket mondja: „A nacionalizmus valóság, azonban nem jelenti a más nemzetiségekkel szembeni gyűlöletet. A román állam érdeke azt követeli, hogy lakossága között teljes legyen a harmónia, ezt azonban csak a nemzetiségekkel szemben tanúsított barátságos magatartásával lehet elérni. Az antiszemitizmus — írja a volt rektor — nem teremt semmit, csak rombol, ami természetes is, hiszen ellenségeskedés a fegyver.“ A diákok közötti antiszemita mozgalmakról megállapítja, hogy ezt kívülálló politikai körök szítják. Bratu professzor könyve nagy feltűnést keltett és dokumentumok annak, hogy Románia világosfejű gondolkodói között nincs gyökere az antiszemitizmusnak.

— Az Egyesült-Államok elnökének roshasánai üdvözlője. Newyorkból jelenti a J. C. B.: Calvin Coolidge, az Egyesült-Államok elnöke a roshasána ünnepe alkalmából üdvözlő levélet intézett az Amerikai Egyesült-Államok zsidóságához, melyben többek között a következőket írja: A roshasána, a zsidó újév visszatérése mindig emlékeztető arra az adósságra, amellyel a modern világ a zsidó népnek és csodálatos nemzeti kulturájának tartozik. Az ünnepi évforduló nemcsak az amerikai zsidóság és az egész zsidó fajnak jelentős eseménye, de ünnep

soknak azonnal el kell indulniuk a mindig készenlétben lévő mentőkocsival.

Ha a balesetnél vasutas is megsebesül, vagy meghal, a táviratilag értesített pályorvosok még az esetben is tartoznak a helyszínrre sietni, ha a szerencsétlenség valamelyik más, szomszédos körzetben történt. A pályorvosok munkájának megkönnyítésére

a vasuti személyzetet kitanítják az első segélynyújtásra

baleset alkalmából. Ezek a kiképzett vasutasok minden felszerelésükkel rendelkezésre kell álljanak a helyszínen kiszállott pályorvosoknak. Azonkívül magánorvosokat is ki lehet hívni balesethez, de azok honoráriumot kapnak a végzett mentési munka arányában, amiről jelentést kell tenniük az illető üzletvezetőség orvosi osztályának.

A könnyű sebesültek bekötözése után a pályorvosok kötelesek arról gondoskodni, hogy a súlyos sebesülteket haladéktalanul kórházba vigyék. Azután az állomásfőnökkel együtt

jegyzőkönyvet vesznek fel a sebesültek számáról,

névéről, diagnózisáról és arról, hogy a sérülés könnyebb természetű-e, vagy súlyos. Ezt a jegyzőkönyvet az állomásfőnök küldi be az üzletvezetőségnek. A pályorvosnak külön jegyzőkönyvet kell készítenie, melyben medikolegális szempontokból kell jelentést tennie az üzletvezetőség orvosi hivatalának. De ezzel még nem értek véget az orvos kötelességei, akinek szemmel kell tartania továbbra is az első segélyben részesült betegeket, ha kórházban, vagy lakásukon fekszenek is, a teljes felgyógyulásig. S akkor a pályorvosnak újabb jelentést kell tennie a sérülések következményeiről. A vezérigazgatóság súlyos bűntetteket fog azokkal szemben alkalmazni, akikről első alkalommal megállapítást fog nyerni, hogy a rendelet utasításait a legaprólékosabban be nem tartották.

mindazok számára is, akik a zsidóság fényes szellemi kincseiből átvettek valamit és akik szerepet kérnek maguknak azokból a szolgálattokból, amelyekkel a zsidóság a világ többi népeinek fejlődését szolgálja.

— Meghalt dr. Friedl Alfréd. Temesvárról jelentik: Szerdán éjfél után meghalt Friedl Alfréd dr., a Temesvári Bank és Kereskedelmi r.-t. iparügyszakosztályának vezetője. Friedl dr. a háboru alatt Erdélyben élt, ahol a leszerelés után a Renner-börgyárnál kapott vezetői állást. Később Szana Zsigmond parvállalatának vezetőjévé hívta meg Temesvárra. Az általános kedvelt 41 éves férfi néhány héttel ezelőtt tifusban megbetegedett és állapota egyre súlyosabb lett, míg szerdán éjfél után meghalt. Felesége és három kiskorú gyermeke gyászolja.

— Lopás a temesvári zsidó liceumban.

A temesvári tudósítónk jelenti: A zsidó liceum igazgatósága rejtélyes lopásról tett feljelentést a rendőrségen. Péntek délelőtt tizkor néhány percre üresen maradt a tanári szoba, amit ismeretlen tolvaj arra használt fel, hogy Pap Illés tanár, tandíjkezelő íróasztalából huszonháromezer lej készpénzt elemeljen. Pap tanárt valósággal üldözi a balszerencse, néhány hét előtt feltörték fiókját és több ezer lejt loptak el tőle éjnek idején. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Kecskeméti Lipót beszéde a zsidóság kulturhivatásáról. A roshasána alkalmából Kecskeméti Lipót dr. nagyváradi főrabbi beszédet mondott a zsidóság kulturhivatásáról és rámutatott arra, hogy az erdélyi zsidók új hazájukban is a legnagyobb lelkesedéssel és kötelességtudással fogják kulturhivatásukat elvégezni, ha a gyűlölet romboló deszperádói az antiszemitizmus szításával nem gátolják meg munkájukban. A főrabbi azután azt követelte, hogy a magyar anyanyelvű tanuló ifjuság anyanyelvén végezhesse tanulmányait, amíg az állam nyelvét teljesen el nem sajátította, amhez évek kellenek. — Sajnálatos állapot meg, hogy a nagy tudású főrabbi a zsidóság kulturhivatásáról — a zsidóságon belül nem emlékezett meg, már pedig ez, legalább a régi tradíciókban és ősi zsidó kulturában megmaradni akaró zsidóság számára, sorsdöntően fontos.

Mega

(Kolozsvár munkatársától.) az Erdélyi Zsidó szervezetet létrehozta Belső szervezeti feladatokat szolgál. Minden rendszervezetnek a zsidóság minden területén részes jogvédelmi szerkesztés.

Mindenek fog minden le illetve orvoslást jogvédelmi szerkesztés felkész felelőtlen elemek. A törvény erejünk élet- és hisszük, hogy szelleme felett. a zsidóság kultúrájuk, hogy a illetékes szervezések folytak az egy zsidó joggyosan kulturális és képviselő.

Mus Anglia

(Páris, szidósától.) A nagy Paris“ értesítések az olasz Anglia eltökdél belüli visszaszártelések kikészhiusul. Mussolini nagykövetnek ígéretét, holotmondott le az a tervezett lép az olaszok befejezése

Egy

Harc a

(Kolozsvár tudósítójától.) Rejtőmilliomos kö a cseh rendőrendőrhatalmában két harcra áll, am szereplő Gró jelentést tett kedő ellen rikkasztása n Grósz kereskedő, a volt a tulajdonbízásából át negyedmillió vagy üzlet Szatmáron v de ezen száz Jäger Herm viszonyban Király-kávéh

A két berében vett amikor át hogy fia a jogának felét tett ki. Hos az öreg és a dülőre jutni, ellen a szat és okiratham Ebben itelethozatal megtartani, héttel ezelőt Grósz Herm egy üzlet le

Megalakult a Zsidó Nemzeti Szövetség jogvédő irodája

(Kolozsvár, szeptember 13. Az Uj Kelet munkatársától.) Megemlékeztünk már arról, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség jogvédelmi szervezetet létesít, melynek fiókjait Erdély és Bánság valamennyi városában megalakítja. A jogvédelmi szervezet teljesen általános érdeku zsidó célokat szolgál s így minden pártpolitikán felül áll. Minden remény megvan tehát arra, hogy a Szövetségnek ez az új szerve, amely működését a zsidóság minden rétegére kiterjeszti, abban a támogatásban részesül, melyet méltán megérdemel. A jogvédelmi szervezet három irányban fejt ki tevékenységét.

Mindenek előtt a kollektív jogsérelmek ellen fog minden lehető eszközzel védelmet nyújtani, illetve orvoslást szerezni. Sajnos, ezen a téren a jogvédelmi szervezetnek igen sok tennivalója van a teljes felkészültségével kell felvennie a harcot a felelőtlen elemek antiszemita akcióival szemben. A törvény erejével fog a szervezet zsidó testvéreink élet- és vagyonbiztonsága felett őrködni s hisszük, hogy van ereje a törvénynek a középkor szelleme felett. De feladatának tekinti a szervezett a zsidóság kulturális védelmét is, s örömmel jelezhetjük, hogy a bukovinai és beszarábiai zsidóság illetékes szervezeteivel már előrehaladt tárgyalások folynak abban az irányban, hogy Bukarestben egy zsidó jogvédő iroda alakuljon, mely kizárólagosan kulturális, így iskolakérdésekben járna el és képviselné a zsidóság érdekeit.

A jogvédelmi szervezet eljár minden olyan *individuális* esetben is, amikor zsidósága miatt esett valakin sérelem. Különösen akkor tartja ezt kötelességének, ha a sérelmet szenvedett nincs abban a helyzetben, hogy orvoslást szerezhessen.

Feladatának tekinti a jogvédelmi szervezet azt is, hogy preventív védelmet nyújtson, különösen általános jellegű, fenyegető zsidó sérelmek esetén.

A jogvédelmi szervezet központja Kolozsváron lesz. A Zsidó Nemzeti Szövetség Spitzer József dr. ügyvédet bízta meg a jogvédelmi osztály megszervezésével, mely szépen halad előre. Már eddig a legjobb kolozsvári ügyvédek jelentették be csatlakozásukat s hisszük, nem lesz olyan kolozsvári zsidó ügyvéd, ki kivonná magát a nemes kötelességteljesítés alól.

A kolozsvári jogvédő iroda már megkezdte működését. Panasznap minden hétfőn d. u. 5-7 óra között van a Szövetség helyiségében. Rendkívüli, gyors eljárást igénylő esetekben, vagy vidékiek panaszait a Szövetség főtársa is felveszi.

A hivatalos jogvédő iroda teljesen ingyenesen áll a erdélyi zsidóság rendelkezésére, tekintet nélkül a sérelmet szenvedő frakcionális felfogására.

Rövid időn belül a vidéki szervek is megkezdik működésüket. A jogvédő szervezet kolozsvári és vidéki tagjainak névsorát legközelebb közzöljük.

Mussolini megtagadta Korfu kiürítését

Anglia erőlyes lépésre készül. Ellentétek a nagykövetek tanácsában

(Páris, szeptember 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagykövetek konferenciáján, az „Echo de Paris” értesülése szerint, újabb nehézségek támadtak az olasz-görög konfliktus elintézése körül. Anglia eltökélt szándéka, hogy a legrövidebb időn belül visszaserzi akciózabadságát, ha a nézeteltérések kiküszöbölésére irányuló intervenciója meg hiúsul. Mussolini ugyanis nem hagyta jóvá Arezzano nagykövetnek Korfu haladéktalan kiürítésére tett ígéretét, holott Anglia csakis e feltétel mellett mondott le arról, hogy a népszövetségnek megtegye a tervezett lépéseket. Mussolini új formulája szerint az olaszok csak a vizsgálat eredményes befejezése után ürítik ki Korfu szigetét,

ami a megszállás hónapokig való elhuzodását jelentheti. Ezt a tervet Anglia feltétlenül meg akarja hiúsítani.

Páris szept. 13. A nagyköveti konferencia délelőtt és délután tárgyalta Anulának azt a követelését, hogy az olaszoknak Korfuból való kivonulása határidejét a konferencia állapítsa meg. Arezzano olasz nagykövet kijelentette, hogy a kiürítés lehetetlen olyan garanciák nélkül, amelyek biztosítják, hogy Görögország a vállalt kötelezettségeket őszintén végrehajtja. A nagykövetek most ilyenértelmű formulán gondolkodnak, hogy az Angliával támadt ellentéteket is elsimítsák.

Egy cseh milliómos eltűnése

Harc a negyedmillió szokolért

(Kolozsvár, szept. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rejtélyes módon eltűnt ruszinszkói milliómos körül támadt bűnügy foglalkoztatja a cseh rendőrség mellett több erdélyi város rendőrhatalóságait. A titokzatos ügy középpontjában két csehszlovákiai család elkeseredett harca áll, amely annyira fajult, hogy a benne szereplő Grósz Mendel uszoki kocsmáros följelentést tett fia, Grósz Herman ungvári kereskedő ellen negyedmillió cseh korónának elkísasztása miatt.

Grósz Herman harmincöt éves ungvári kereskedő, aki egy szobranci részes-malomnak volt a tulajdonosa, egy évvel ezelőtt apja megbízásából átjött Romániába, hogy atyjának negyedmillió szokoljával itt valami birtokot, vagy üzletet vásároljon. Grósz Herman előbb Szatmáron vett házat és a környékén birtokot, de ezen százezer lej veszteséggel tudott, hogy Jäger Herman ungvári gazdálkodóval társasviszonyban megvegye a nagykarolyi Román Király-kávéházat.

A két ungvári ember a múlt év szeptemberében vette át a szállodát. Az öreg Grósz amikor át jött Csehszlovákiából, megtudta, hogy fia a saját nevére iratta a szálló tulajdonjogának felét, amit pedig atyja pénzéből fizetett ki. Hosszu és elkeseredett harc indult meg az öreg és a fiatal Grósz közt, de nem tudtak dűlőre jutni, mire az öreg feljelentést tett a fia ellen a szatmári ügyészségnél család, síkkasztás és okirathamisítás miatt.

Ebben a bűnpörben most lett volna az ítéletohozatal, de a főtárgyalást nem lehetett megtartani, mert a vádlott Grósz Herman hat héttel ezelőtt nyomtalanul eltűnt. Julius 30-án Grósz Herman azzal ment el hazulról, hogy egy üzlet lebonyolítására Felsőbányára utazik.

Egy ismerősevel közölte, hogy aranyat akar venni. A felesége úgy tudta, hogy Grósznál elemenelekor nyolevanezer lej volt, de egy szatmári üzlettársának állítása szerint jóval nagyobb összeget vitt magával. Néhány nap múlva Kolozsvárról irt Gr sz Herman a feleségének és közli, hogy üzletet nem sikerült kötnie és hogy néhány nap múlva otthon lesz. Azóta semmi hír sem jött a fiatal Grósztól és a családja azt hiszi, hogy megölték és kirabolták. Nem alaptalan azonban az a másik föltevés sem, hogy a fiatal Grósz az ítélet elől megszökött. Most a nagykarolyi, nagybányai, szatmári, nagyváradi és kolozsvári rendőrségek nyomoznak az eltűnt milliómos után.

Átszervezik a kormányt?

Bukarest, szept. 13. Bratianu Jonel hazatérésével kapcsolatban az ellenzéki sajtó újra a kormány átszervezésének kérdéséről ír. Az „Adeverul” beavatott helyről nyert értesülésére hivatkozva, arról ad hírt, hogy Bratianu Jonel véglegesen elhatározta kormányának átszervezését. A lap szerint az átszervezés módzatait pénteken beszélik meg, amikor Bukarestbe érkeznek a szabadságon lévő miniszterek is. A kormány eddigi tagjaiból az új kabinetben a Bratianu-fivéreknek kívül csak Duca, Constantinescu, Marzescu és Sasu fognak résztvenni. A belügyminiszeri tárcát maga Bratianu Jonel vállalja. Az átszervezett kormány erős kézzel helyre fogja állítani az ország rendjét.

Bázelben nem jegyzik a márkát

Berlin, szeptember 13. A kancellár tegnapi beszédét a koalíciós pártok sajtója helyesléssel fogadta és annak jelentőségét különösen hangsúlyozza. A nacionalista sajtóban pesszimizmussal tárgyalják, hogy Stresemann a szomorú tapasztalatok ellenére Németország utolsó értékeit is oda akarja vetni a franciáknak. A párisi lapok haladásnak mondják a kancellár újabb beszédét a stuttgartival szemben, de szerintük még mindig téves koncepciókat tartal-

maz. Franciaország megmarad eddigi álláspontján, mely szerint csak a jóvátételi fizetés mértékében kerülhet sor a Ruhr-vidék kiürítésére.

Bázel, szeptember 13. Az itteni tőzsdén ma történt meg először, hogy elértéktelenedése miatt nem jegyezték a német márkát.

Ellenforradalmi puccskísérlés Bulgáriában

Ruscuk, szeptember 13. Bulgáriában tegnap a kommunisták az agráriusokkal együtt ellenforradalmat kíséreltek meg. A bolgár kormány sikertelenül a lázadási törekvést meg hiúsítani. A kormány elrendelte a kommunisták letartóztatását és kihirdette az ostromállapotot. Az utcákon a közlekedés este nyolc óra után tilos. Egyedül Ruscukban több mint száz kommunistát tartóztattak le. Azt hiszik, hogy Bulgária komoly események előtt áll.

— Vasuti kongresszus Bukarestben. Bukarestből jelentik: A CFR, bukaresti vezérigazgatósága szeptember 19-ikére kongresszusra hívta össze a romániai üzletvezetőket. Az üzletvezetők kongresszusán a vasuti hivatalok átszervezését s a pénzügyi bizottságok javaslatait fogják megtárgyalni. Fontos pontja lesz a tanácskozásonak a vasuti nyugdíjasok kérdése is. Mint ismeretes, ezt a kérdést még mindig nem intézték el véglegesen. Az üzletvezetők kongresszusán indítványozni fogják, hogy az utóállamok vasutizgatóságainak képviselői Magyarországon tartsanak kongresszust, amelyen a mindannyiukat érdeklő vasuti problémákat tárgyalják meg. Beavatott körök értesülése szerint Magyarország hajlandó ilyen tárgyalásokra s ezen a konferencián elszámolna a vasuti nyugdíjalapról.

— A biharpüspökii vámhelyiségek kibővítése. Nagyváradról jelentik: A biharpüspökii vámnál uralkodó anomáliák arra késztették a közlekedésügyi minisztériumot, hogy megreformálja a vámvizsgálatot, amely miatt az utasok sokszor órákig kénytelenek ácsorogni az állomáson. Mosoiu miniszter rendeletet adott ki, hogy az állomást építsék ki s kössék össze a vámiroda épületével, hogy így a vámvizsgálat könnyebb legyen. Az építkezések már a közeljövőben megkezdődnek.

— Amerikai vasutszindikátus bérbe akarja venni a magyar vasutakat. Budapestről írják: A Canadian Pacific Railway Comp. bérletet kért a Máv. egész hálózatkomplexumára hetvenöt évre. Az amerikai vasutársaság ezért egy-milliárd francia frank hosszulejáratu kölcsönt ajánlott fel, az üzemi jövedelemből állami haszonrészt és kiépítene a vasuthálózatot, amely teljes egészében a bérlet lejártával visszaszállna a magyar állam tulajdonába. Ezzel szemben hivatalos helyen csak a terminus nagyságát kifogásolnák, egyébként rokonszenvennek az amerikai ajánlattal, még abban az esetben is, ha a transzeurópai vasuterr nem volna az egyéb államok ellenállása miatt megvalósítható. A bérletátvétel esetén az állam élne a Délivasut magyarországi vonalainak megváltási jogával, amely vonalakat is átadná az amerikai ajánlkozó szindikátusnak.

— Megtörtént az osztrák-magyar határkiigazítás. Sopronból jelentik hivatalosan: Mint-hogy az osztrák kormány a mosonmegyei határmezsgállapítás ellen a nagykövetek tanácsához beadott felebbezését visszavonta, kormánya nevében Tráger Ernő magyar határmegállapító-biztos átadta a közigazgatási hatóságoknak a Magyarországnak visszaitélt területeket. A visszacsatolt részek 7.545 holdat tesznek ki a megszüntetett semleges zónával együtt.

— A brassói Tarbut-diákok estélye. A kolozsvári Tarbut brassói növendékei a brassói zsidó diákokkal együtt szép-n sikerült műsoros estélyt rendeztek az internátus-építési akció javára. Ugy a szereplők, mint a rendezőség egyaránt sikert biztosítottak a nívós előadásnak, melynek műsorából kiemelendő az „Ősi föld — új hon” bemutatója. A főszerepeket Fruchter Mancsi, Fleischmann Mancsi, Deutsch Evi, Viktor H. és Neumann E. alakították. Azonkívül dicséretet érdemel Fruchter Mancsi kupléja, Sámuel testvérek és Hollósi Kató zongoraszámai, Deutsch Evi táncszáma, Mózes Henrik hegedűszólója, Schneider szavolata, Obráth jelenete, Vértes héber száma, Neumann Béla, Storch Jenő kisebb szerepeken és Winkler Zoltán, Viktor Henrik kupléi. Kitűnően konferáltak Viktor és Neumann Béla. A rendezés nehéz munkájában Neumann Ernőnek segítségére voltak: Klein Sylvia I. és II., Viktor, Roth, Klein I. és II., Engel, Weisz, Springer és Neumann Béla.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Hírfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: **Erdélyi Ernő dr.**
Óromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (București, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

— **A király a jasi kiállításon.** Bukarestből jelentik: A király Károly trónörökösrel a jövő héten Jasiba utazik az ottani mezőgazdasági kiállítás megnyitására.

— **A miniszterelnök Kolozsváron.** Bratianu Jonel miniszterelnök szerdán este hét órakor átutazott Kolozsváron. A miniszterelnök a kolozsvári pályaudvaron fogadta Muresán prefektust, Utalea polgármestert és Lepadatu professzort, akikkel elbeszélgetett Masaryk köztársasági elnökkel való találkozásáról.

— **A pénzügyminiszter Bukarestbe érkezett.** Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter ma hazaérkezett a fővárosba és átvette a pénzügyminisztérium vezetését.

— **A nemzeti párt beszarábiai szervezkedése.** Kisenéből jelentik: A nemzeti párt tegnap nagy népgyűlést tartott itt, amelyen megalkotották a párt beszarábiai tagozatát. A népgyűlésen Bogos volt miniszter elnökölt és szónokai közt szerepeltek Maniu, Popovics és Dán Szever nemzetipárti képviselők.

— **Ki kaphat bolgár vizumot?** Szófiából jelentik: A bolgárkormány rendeletet adott ki, amely szerint a jövőben csak az a technikai munkás kaphat Bulgáriába szóló vizumot, akinek Bulgáriában szerződésileg biztosított munkahelye, továbbá az illető munkaadónak erre vonatkozólag a bolgár kereskedelemügyi minisztériumtól engedelmé van.

— **Az arab delegáció Amerikába megy.** Londonból jelentik: A palesztinai arab kongresszus elhatározta, hogy a Londonba küldött delegációja, amelyet tudvalevőleg a miniszteri bizottság nem fogadott, Amerikába utazik, hogy ott propagandát csináljon az arab ügynek. A delegáció a parlament ülésszak alatt visszatér Angliába.

— **Egy fascista-bíróóság az antiszemiták ellen.** Köztudomású, hogy az olasz fascizmus nemcsak távol áll az antiszemizmustól, de annak romboló munkáját élesen el is itéli. Ez az állásfoglalás jutott most kifejezésre a római törvényszék ítéletében, amelyben Giovanni Preziosi papot a „Cion bölcsei” című szennyírat lefordítása és terjesztése miatt egy évi fegyházra ítélte. Az ítélet indoklása többek között a következőket mondja: „Fantasztikus kigondorások összeállítása, a valóságnak céltudatos megcsufolása, hamis és gyűlöletből fakadó verziók beállítása ez a könyv, amely valóságos erkölestelen támadás mások erkölcsi értéke ellen.” Ez az ítélet mindenesetre tanulságul szolgál azok számára, akik más és más jelszavak alatt akarják az antiszemizmust szolgálni.

— **Nyomdászsztrájk Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Az „Adeverul” és a „Dimineata” szédői ma sztrájkba léptek s ezért a két lap igen redukált terjedelemben jelenik meg. Valószínű, hogy a sztrájk a többi lapok nyomdáira is áterjed.

— **A Joint újabb félmillió dollárt ad az árváknak.** Az amerikai Joint Distribution Comitté újabb félmillió dollárt szavazott meg európai és a palesztinai árva-akciónak. Ez az összeg 1923. év hátralévő hónapjaira szól. Sajnos, a félmillióból Erdélynek nem utalványoztak ki egyetlen centet sem.

— **A dobrudzsai irredenta per főtárgyalása.** Konstancából jelentik: A konstancai hadbíróóság előtt tegnap kezdődött meg a bolgár terroristák ügyének főtárgyalása. A vádirat szerint a vádlottak egész Dobrudzsában titkos szervezetet létesítettek — amelynek székhelye Szófiában volt — azzal a céllal, hogy Kadrilatert visszacsatolják Bulgáriához. Ennek a tervnek megvalósítása érdekében több gyilkosságot és más súlyos bűntettet követek el. Rasinof tanító, a fővádlott, teljes beismerésben van. Vallomásaiban eladta, hogy a titkos szervezet a román csapatok bevonulása után rövidesen megalakult és minden faluban vannak hivei. Központjai, végrehajtóbizottságokkal együtt, Várnában és Szófiában vannak és ezek irányítják

a komitási bandák működését. A vádlott szerint a bolgár kormány pénzzel és fegyverrel támogatta a szervezetet. A tárgyalást ma folytatják.

— **Hitszónoklat.** A kolozsvári ortodox zsinagógában e hét szombatján délelőtt féltíz órakor Glasner Akiba főrabbi általános zsidó-érdekű hitszónoklatot tart. Az egyesületi imaházak ezuton is felkértek, hogy istentiszteleteiket a jelzett időpontig fejezzék be, hogy a hívőknek módjuk legyen a templomi szónoklat meghallgatására.

— **Újabb vasuti kisiklás.** Bukarestből jelentik: Campina mellett tegnap egy tehervonat kisiklott. A mozdony és három kocsi összetört. A szerencsétlenségnek két halottja van. A forgalmat az éj folyamán helyreállították.

— **Titokzatos haláleset Aradon.** A péntekre virradó éjszaka fél három órakor az aradi Fehér Kereszt-szálloda előtt, a szállodának a Deák Ferenc-utcára nyíló frontján, a járda mellett a kocsiuton egy alsóruhában lévő férfi holttestét találták. A hulla feje körül hatalmas vértócsa volt. A holttest felett ugy az első, mint a második emeleten a szálloda ablakai nyitva voltak. A portánál érdeklődtek az emberek, hogy ki lakik a nyitott ablakokhoz tartozó szobákban, de a portás a nagy zürzavarban nem tudott választ adni. Ekkor érkezett meg Dobrianu kapitány, aki a portánál először az első emelet 9-es számú szobájába ment. Itten Pietraru hadnagy tartózkodott, aki kétségbeesetten mondogatta el, hogy lakótársa, Stroiescu százados, az emeletről kiugrott. Stefanescu őrnagy kihalgatta Pietraru hadnagyot, az áldozat lakótársát. A hadnagy azt vallotta, hogy Stroiescu századosal a Központi Barban voltak, ahonnan Stroiescu meglehetősen becsipve távozott. A nyomozás egészen reggel fél hatig tartott, de nem sikerült felderíteni, hogy öngyilkosság történt-e. A szomszédos szállodai szobákban tartózkodók vallomásai szerint a 9-es számú szobából dulakodás hangjai hallatszottak ki.

— **Vizsgálat a braillai utlevélhamisítás ügyében.** Bukarestből jelentik: A braillai utlevélhamisítás ügyét megvizsgálták. Franasovics államtitkár a vizsgálatról jelentést tett a belügyminiszternek, aki elhatározta, hogy a bűnösöket politikai szempontokra való tekintet nélkül súlyosan megbünteti.

— **Számokról.** A német, csak csillagászati számokban kifejezhető árak tették aktuálissá a következő kis elmefuttatást, mely a „Frankfurter Zeitung”-ban jelent meg: Minden indogermán nyelvben 1-től 100-ig körülbelül egyformák a számok nevei, az 1000 azonban már erős eltéréseket mutat, ami arra vall, hogy ilyen magas számot csak a különválás után kezdtek használni az egyes népek. Tény az is, hogy a XVII. században a millió fogalmát még nem ismerték, hanem így fejezték ki: ezerszer ezer. A délamerikai botokodok még ma is csak ennyi megkülönböztetést tudnak tenni: egy és sok. Kettőre vagy háromra már nincs külön szavuk. Hogy a számok mennyire horribilisek lettek, talán a következőkből fogjuk legjobban megérteni. A másodperc az időmérésnek legkisebb egysége. Mégis egymillió másodperc 11 és fél nap, egymillió másodperc 32 év, míg egybillió másodpercet a világ történetében még nem jegyezték fel, lévén az 31.710 év, viszont az emberiség kulturájának legrégebb dokumentuma a Cheops piramis, mely Krisztus előtt 2160-ban épült, mindössze 130 milliárd másodpercet élt meg eddig.

Heti naptár

5684. Tisri 5. Szombat. (Sábbát suvá.)

Szombat beköszöntése: Temesváron 7 óra 40 perc. Kolozsváron 7 óra 20 perc, Brassóban 7 óra 20 perc.

Szombat vége: Temesváron 8 óra 40 perc, Kolozsváron 8 óra 30 perc, Brassóban 8 óra 20 perc.

Szidra: Vajélech. Halála előtt elment Mózes a néphez és elbucszott tőle. Utolsó beszédében ismét figyelmeztette a népet, hogy tanításai értelmében éljen, ne vesse alá magát a szomszéd népek Isteneinek, mert azzal a népek rabigáját is a nyakára veszi.

Háftár: Suvá Jiszráel. (Hoséa 14.) Mózes tanításától bizony elpártolt a nép. A nép elismerte a szomszéd népek vallási felsőbb-ségét is, ami azok politikai fenhatóságát is maga után vont. Ezért mondja a próféta: Térj meg Jiszráel, Örökgy Istenedhez, mert elbuktál bűneid miatt. Ismerd el, hogy Asszír és Egyiptom nem fognak megmenteni, csak a te Istened pártolja az elhagyottakat.

— **A bácskai komlótermés.** Ujvidékről jelentik: Petrovác, Kiszác és Glozsán községekben a komlótermés szokatlanul jól sikerült. Mennyiség és minőség tekintetében egyaránt elsőrendű volt a komlóhozadék, ami e községek birtokosaira nézve annál is szerencsésebb körülmény, minthogy Európa többi országában a komlótermés gyöngye volt. Délbácskában hozzávetőleges becslés szerint száz vagon komló termelt és a jó termés a cseh sörgyárosok és komlókereskedők figyelmét ide irányította. A bácskai falvakat valóságos ellették cseh ügynökök, akik óráról-órára verték fel az árakat, úgyhogy egy napon a komló ára az említett három faluban métermázsánként kétezeröttszáz dinárról tízezerre emelkedett. Kereskedők között azt beszélük, hogy a három község gazdái számára ezidén a komlótermés százmillió dinárt fog jövedelmezni.

— **Minden szám nyer.** Nem mese és nem humbug, de tény és való, hogy az újságíró sorsjátékán minden sorsjegy nyer. Minden sorsjegyszámot nyereménnyel fognak kihuzni. Ezt a páratlan sorsjátékkezdeményt a kolozsvári társadalomnak, de elsősorban az áldozatkész kereskedőknek és iparosoknak lehet köszönni, akik önkéntes adományaikkal lehetővé tették ötezer sorsjegy ötezer nyereménytárgyának összegyűjtését. Az újságíró sorsjegy ára 10 azaz tíz lej, amelynek ellenében kedvező szerencsével egy zsák lisztet, egy öl házhoz szállított vágott tűzifát, tíz mázsa szénét s különböző apróságot lehet nyerni.

— **Hány zsidó él Amerikában.** Berlinből írják: A newyorki zsidó statisztikai hivatal kimutatása szerint Amerikában hárommillió-hátszáz ezer zsidó él. És pedig: Newyorkban másfélmillió, Chikágóban kettőszázötvenezer, Filadelfiában kettőszáz ezer, Clewelandban százezer, Bostonban hetvenezer.

— **Szeptember harmincadikáig kell jelentkezni az egyetemi felvételi vizsgákra.** Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium felsőbb oktatási szakosztálya a következő rendeletet adta ki: Az egyetemi felvételi vizsgákat október elseje és tizenötödike között tartják meg. Az első évre iratkozó hallgatóknak vizsgáznok kell a román nyelvből és történelemből, Románia földrajzából és azokból a gimnáziumi tantárgyakból, amelyek összekötésében vannak azzal a szakkal, amelyre beiratkozni kívánnak. A jelölteknek kérvényüket, amelyhez mellékelni érettségi és születési bizonyítványukat is, legkésőbb szeptember harmincadikáig kell benyújtaniok az illetékes kari dékanátushoz.

— **A Tarbut közlései.** A javító, felvételi és külömbözeti vizsgálatokat arra való tekintettel, hogy tizenötödike szombatra, tizenhatodika pedig vasárnapra esik, az intézeti hirdetőtáblán kiirt sorrend szerint szeptember 17-én és 18-án tartjuk meg. 18-án 8—9-ig osztályrendezés, mely alkalommal minden tanuló megjeleneni tartozik. A tanítás 24-én kezdődik. Ünnepekre való hivatkozással senki mulasztását nem igazolhatjuk.

A Tarbut Igazgatósága.

— **Épül már Japán.** Pekingből írják: Japán elpusztult területein megkezdődött a helyreállítás munkája. A vasuti és táviró-összeköttetést részben kijavították. A bankok újból megnyiták. A külföldre irányuló tontos csomagok továbbítását katonai repülőgépek végzik. A londoni japán nagykövet kijelentette, hogy Japánban a helyreállítás munkája sokkal hamarabb fog megtörténni, mint ahogy a külföld hinné. Máris lázas igyekvéssel folyik országszerte a munka. Nagy szerencse, hogy épen maradt Osaaka, a japán iparnak tulajdonképeni központja, továbbá Nogaja, ugyszintén a kobei nagy kikötő és a kyushui kerület. Oshima vulkáni sziget, amely a földrengés folytán a tengerbe süllyedt, a tengerből ismét felmerült. Most új vulkánja van, amely állandóan működik. A japán kormány minisztertanácsán elhatározta, hogy ötszáz-harminc millió yent fordít az elpusztított területek újjáépítésére.

— **Halálra ítélték Riffi ezredes gyilkosát.** Budapestről jelentik: Egy harcászati gyakorlaton a múlt évben Bodó József törzshonvéd orvul agyonlőtte Riffi Sándor ezredest. A budapesti honvédtörvényszék ma kihirdette az ítéletet a merénylet ügyében. Bodót gyilkosság bűntettéért kötél általi halálra ítélték.

— **Növekedik a Biblia-olvasók száma.** Londonból írják: Az angol Bibliatársaság kimutatása szerint a társaság angolnyelvű bibliakiadványaiból 317.000 példánnyal több került forgalomba 1922-ben, mint 1921-ben. A biblia világlentősé

gét illusztrál
liatársaság 18
1858-ban 1.6
ban 5,688.58
példányban t
20, Shakesp
a biblia 700

— **Szi**
el a hadizó
prefektúra
ság átírata,
levő II. szá
lépteti életbe
biztonsága el
gekkel foglal
cselekmények
nek, tehát a
polgári igazs
vábba, hogy
céljából be k
mis fegyvert
és és lázadá
ságokra és
csak a divi
hatnak enged
áll a polgári
A lapok meg
vánják, bizo
forgalom cen
gári hatóság
vesz részt.
kedett miatt
területéről k
gárokat is k
kodásuk nem
hogy a hadi
mányban biz
azokat, ame
vonatkozik.

— **Fe**
kácsról jelen
Vosika Prok
haragosa, L
szőr kezét-lá
lekkel félhol
akasztották.
pot válogatot
tulajdon laká
Alighogy elt
tért és félke
gát a kötelek
A segélykiál
Vasikát kis
lévő embert
nagybetegen

* **Kéz**
házban, Föt
tünően olesó
* „**Mo**
divatszalon
megkezdte.
kabátok. V
szám 554.

„**Ba**
Fierarie

Nag

.....
H
kötött k

S
kö

.....

Les

Ujvidékről
szán községek-
jól sikerült.
ben egyaránt
ni e községek
ésébb körül-
országai:ban a
kában hozzá-
n komló ter-
sok és komló-
ta. A bácskai
h ügynőkök,
akat, ughogy
litett három
szöz dinárról
között azt
zdái számára
ó dinárt fog

mese és nem
z ujságírónap
Minden sors-
sáhuzni. Ezt a
ozsvári társa-
kész kereske-
i, akik önkén-
tezer sorsjegy
ését. Az ujság-
elynek ellené-
sztet, egy öl
mázsa szemet

an. Berlinből
ikai hivatal
hárommillió-
orkban más-
reuzer, Fila-
ban százezer,

dikáig kell
i vizsgákra.
ügyi minisz-
lya a követ-
temi felvételi
dike között
ó hallgatók-
lyből és tör-
és azokból a
ek összeköt-
amelyre be-
ek kérvényü-
i és születési
szeptember
az illetékes

avitó, felvételi
ó tekintettel,
todika pedig
ötáblán kiirt
18-án tartjuk
mely alka-
tozik. A tani-
hivatkozással

gazgatósága.
ngből írják:
ótt a helyre-
összekötést
megnyitak.
k továbbítását
japan nagy-
helyreállítás
rténi, mint
igyekvással
erencse, hogy
tulajdonké-
ugyszintén a
ület. Oshima
olytán a ten-
erült. Most
dik. A japan
hogy ötszáz-
sztitott terü-

es gyilkosát.
gyakorlaton a
orvul agyon-
pesti honvéd-
a merénylet
rt kötelálati

sók száma.
aság kimuta-
bibliakiadvá-
ált torgalomba
világjelentősé

gét illusztrálják az alábbi számok: Az angol Bibliatársaság 1808-ban 81.157, 1833-ban 2.964.841, 1858-ban 1.603.187, 1883-ban 2.964.636, 1908-ban 5.688.581, 1922-ben pedig már 8.679.884 példányban terjesztette a bibliát. Mig Homérosz 20, Shakespeare 40 nyelvre van lefordítva, addig a biblia 700 különböző nyelven jelent meg eddig.

Szigorított rendszabályokat rendeltek el a hadizónában. Aradról jelentik: Az aradi prefekturára megérkezett a katonai térparancsnokság átirata, amely szerint az eddigi érvényben levő II. számú rendelet helyett a III. számú lépteti életbe. Az új rendelet elsősorban az állam biztonsága ellen elkövetett kihágásokkal és vétségekkel foglalkozik. Elrendeli, hogy ezekben a bűncselekményekben újra a katonai hatóságok ítéljenek, tehát a tárgyalás és ítélet jogát kiveszi a polgári igazságszolgáltatás kezéből. Elrendeli továbbá, hogy a fegyvertartási engedélyeket revízió céljából be kell nyújtani és akiknél régi vagy hamis fegyvertartási engedélyt találnak, azt kémkedés és lázadás miatt elítélik. Gyűlésekre, mulatságokra és összejövetelekre a polgári hatóságok csak a divízióparancsnokság hozzájárulásával adhatnak engedélyt. A katonai hatóságoknak jogában áll a polgári lapokat, nyomtatványokat cenzurálni. A lapok megjelenését, ha a körülmények úgy kívánják, bizonyos időre megszüntetik. A levélpostaforgalom cenzuráját is előírja a rendelet. A polgári hatóságok eljárásában egy katonai delegátus vesz részt. Azokat, akik ellen államellenes cselekedett miatt eljárás van folyamatban, a hadizóna területéről ki kell utasítani. Azokat a román polgárokat is ki lehet utasítani, akiknek ott tartózkodásuk nem kívánatos. Végül a rendelet előírja, hogy a hadizóna területén lakó polgárok az alkotmányban biztosított összes jogaikat élvezik, kivéve azokat, amelyekre a harmadik számú rendelet vonatkozik.

Felakasztották a haragosukat. Munkácsról jelentik: A közeli Galambos községben Vosika Prokop cseh hivatalnokot tegnap éjjel két haragosa, Legerda és Cuhár megtámadták. Először kezét-lábát összekötötték, majd vastag kötelekkel félholtra verték és végül lábánál fogva felakasztották. A kegyetlen emberek Vosika Prokopot válogatott kínzásokkal akarták kivégezni és tulajdon lakásának az ablakára akasztották fel. Alighogy eltávoztak, az elájult ember magához tért és félkezével valamennyire kiszabadította magát a kötelekből, ughogy segítségért tudott kiáltani. A segélykiáltást a szomszédok meghallották és Vasikát kiszabadították. A borzalmas állapotban lévő embert bevitték a munkácsi kórházba, ahol nagybetegen tekszik. Támadóit letartóztatták.

Kézimunka-előnyomda a Patent Áruházban, Fő tér 18. Legszebb külföldi munkák, feltűnően olcsó árak.

„Modéles Elegantes“ Dr. Fekete és divatszalonja, Mikó-utca 30. az őszi szezon megkezdte. Legújabb őszi modellek, ruhák és kabátok. Vállal mérték és modell után. Telefon-szám 554.

„Barzel“ Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13
Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

Nagy occasio!

Harisnyák, keztyűk,
kötött kabátok eredeti gyári áron
árusítatnak a

SPORT

kötött-szövött áruházban, Cluj
Cal. Reg. Ferdinand 16.
Állami hivatalnok-
oknak külön
engedmény

Leszállított árak

Közgazdaság

Az erdőkitermelés rendezése. Az Erdély-részi Faegyesület vezetői tegnap délelőtt dr. Groza Péter elnök lajásán értekezletet tartottak, amelyen Jahoda A. Központi ügyvezető igazgató, dr. Metes Péter ügyvéd, a kolozsvári körzeti jogtanácsosa és a titkárok vettek részt. Megállapították, hogy dacára a Casa Padurilor ismeretes rendelkezésének, amely a kisajátított erdőkben a kitermelés határidejét 1924 szeptember elsejéig meghosszabbította, a nagyfontosságú kérdés még nem nyert végleges megoldást, miután a legfőbb agrárbizottság nem döntött még. Az értekezlet elhatározta, hogy jogügyi bizottságot szervez, amely összegyűjti a kérdés egész anyagát, rámutat a erdélyi fakitermelők sérelmeire és a kormányhoz felterjesztést intéz, amely egyben gyakorlati megoldásokat is javaslatba hoz.

A vendégipari munkaadók országos szövetsége munkaközvetítőt állít fel. A vendégipari munkaadók országos szövetsége Kolozsváron munkaközvetítő irodát állít fel, amelyhez a munkügyi inspektorátus már megadta az engedélyt. Az iroda teljes felkészültséggel hétfőn, szeptember 17-én fog megnyitni. Hotelek, vendéglők, kávéházak, bodegák, cukrászdák és italmérési helyiségek férfi és női alkalmazottai számára történnek itt előjegyzések és közvetítések. Az iroda a kereskedelmi és iparkamara házában fog működni.

A pénzintézeti szindikátus közgyűlése. Megirtuk, hogy a romániai pénzintézetek összes alakulatait egyetlen nagy szindikátusba akarják tömöríteni. Ennek a tervnek Chiriacescu, a Banca Nationala alkormányzója és Geromette bankigazgató voltak eddig lelkes szószólói és ők dolgozták ki az egységre vonatkozó javaslatot és az új szindikátus alapszabályait is. Az alakuló közgyűlést még augusztus 14-én kellett volna megtartani, ezt azonban közbejött akadályok miatt december 16-ára halasztották. A meghívókat a napokban széjjelküldték. Erdélyben csak a nagyobb pénzintézetek kaptak meghívót, amely magában foglalja már az új pénzintézeti alakulás szervezkedési formáit is. Hattagu direktórium fogja irányítani a pénzintézetek ügyeit, ez a direktórium pedig négyes csoportokba tagozódik öt-öttagu vezetőséggel.

A vendéglős ipartársulat helyi csoportja. A kolozsvári vendéglős ipartársulat helyi csoportja szombaton, szeptember 15-én választmányi ülést tart, amelyen letárgyalják a szervezkedés módait és megválasztják a vidékre küldendő bizottságot. Szóba kerül néhány csoport elnökeinek és jegyzőinek jelölése. A közgyűlés óta az ipartársulat hatvan új taggal gyarapodott, leginkább kisebb italmérőkkel.

Árvétes cigarettahűveikre. Ismeretes, hogy a kormány megtiltotta az idegen államokból importált cigarettahűvelé árusítását. A meglévő készleteket a kereskedők a jövedéki igazgatóságokhoz tartoztak beszállítani. Ezt az árut árlejtés útján, de csakis export céljaira, el fogják adni. A hivatalos lapban most megjelent hirdetésny szerint nyolcszáz ezer dobuz, nyolcvanmillió cigarettahűvellyel kerül árlejtésre. Az áru a jassí, a temesvári, a kolozsvári és a csernovitzi dohánygyárakba v-n elraktározva. Az árlejtés november 17-én történik Bukarestben, a dohányjövédék vezérigazgatósága épületében.

Vendéglősök szervezkedése. A kolozsvári vendéglősök és kávéosk ipartársulata a vidéki szervezkedést már megkezdte. Erdély, Bánát, Máramaros és a Körösvidék városainak vendégipari üzemei sok helyütt csoportokat létesítettek, az első felhívások a falvakba is széjjelmentek és a nagyarányu szervezőmunka behalózza az egész országrészt. Az ipartársulat vezetője azt hiszi, hogy a tél elején a szervező munka már befejeződik és az összes ez iparághoz tartozók egyetlen táborban lesznek.

A pesti bankok is kosztpénzre dolgoznak. Budapestről jelentik: Az utóbbi időben a kosztüzlet mind nagyobb arányokat ölt és a kereslet kosztpénzek után állandóan emelkedik. Ma már nemcsak a legelső tőzsdei cégek, hanem bankok is szívesen veszik igénybe a kosztpénzt, holott néhány héttel ezelőtt éppen ezek az intézetek helyezték ki pénzt kosztpra. Ma a kosztpénzüzet törvényes lett és az ügyfelek a banktól is követelik, hogy kosztpénz igénybevételével tartsák az angazsmákat. Kosztpénzüzetnél a bankok nem adnak értékpapirfedezetet, ellenben girócskekkel fizetnek, miáltal a pénzügynek az esedékesség napján kora reggel megkapja pénzét. Egyébként azonban 250—300

százalékos fedezet mellett dolgoznak a pénzügy-
nőkök, akik szerint az utolsó két hétben jobb üz-
let volt a pénzt kosztia adni, mint értékpapirba
fektetni. Aki ugyanis két héttel előbb például
Magyar Hitelt vásárolt 760.000 koronával és e
héten eladta a papírt 930.000 koronával, az 15
százalékot keresett, ellenben két kosztot fizetett,
vagyis 30 százalékot, tehát az járt jól, aki a pénzt
kölcsonadta. Szeptember hónapban a három ese-
dekességre való tekintettel és azért, mert a koszt-
pénz drágult, sokan realizáltak és átmentek a
kosztpénzre. Tőzsdei körökben azt hiszik, ha eze-
ket a tőkéket kihelyezték, a pénz olcsóbbodni
fog és az értékpia is erőteljesen meg fog szilár-
dani.

A Schlick-részvényeket megszerezte az Olasz Bank. Budapestről jelentik: Tőzsdei körökben feltűnést keltett az a tranzakció, hogy a Hitelbank összes Schlick-részvényeit a Magyar-Olasz Bank vette át. Ezzel a kitűnő iparvállalat egyedüli főrészesvényese az Olasz Bank lett, amely tervbevette a Schlick-gyár alaptőkéjének duplájára való felemelését. Az Olasz Bank viszonzni akarván a Hitelbank előzékenységét, a tárcájában lévő Kőbányai Serfőződe-részvényeket átadta a Hitelbanknak.

Megállapították a gyári cukorárakat. Bukarestből írják: A Popescu Caesar elnökléte alatt működő kereskedelmi bizottság a kristálycukor árát adó nélkül 24-50 lejben állapította meg kilogrammonként. A tisztviselők részére kiadandó cukrot pedig 22-50 kilogrammonként. Az megállapítás egyelőre a főzési idény befejeztéig szól. Az ülésen megállapítást nyert, hogy Romániában harminckilencezer hekt. van bevetve az idény cukorrépával, csak két vagon répát számítva hektáronként, 78.000 vagon répa, ebből 8000—8500 vagon cukor állítható elő aszerint, hogy milyen magas lesz a répa cukortartalma. A répatermelők e hó folyamán gyűlnek össze Marosvásárhelyen a répabeváltási árak megbeszélése céljából.

Csehszlovákia faexportja. Pozsonyból írják: A „Carpathia“ a pozsonyi nemzetközi fakongresszusra alkalmi számot ad ki, amelyben a csehszlovákia faexporttal foglalkozik. A faexport újabb fejlődését a következő számok világítják meg: A kivitel 10.000 kilogramos vagonokban számítva az utolsó öt évben a következő volt: 1919-ben 42.167, 1920-ban 85.827, 1921-ben 140.067, 1922 első felében 87.014, 1922 második felében 144.483, 1923 első felében 187.034 vagon. Az egyes államok szerint 1923 első felében a következő famennyiséget vitték ki 10 tonnás vagonokban: Németországba 144.483, (77 százalék), Magyarországra 19.360 (10.4 százalék), Svájcba 8.601 (4.6 százalék), Ausztriába 3.351 (1.8 százalék), Franciaországba 3.115 (1.7 százalék), Hollandiába 2.699 (1.5 százalék), Lengyelországba 2.681 (1.5 százalék), Nagybritanniába 1.415 (0.7 százalék), Olaszországba 305 (0.18 százalék), Jugoszláviába 234 (0.14 százalék), Belgiumba 79 (0.14 százalék), Romániába 70 (0.04 százalék), más államokba 624 (0.4 százalék), ami összesen 187.034 vagonot tesz ki.

A mai valutapiac
A lej hirtelen lanyhulása. Üzletellen a kolozsvári pénzpiac

(Kolozsvár, szeptember 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej párisi árfolyama ma délelőtt bizakodó hangulatot keltett és ennek következtében a nyugati valuták esési tendenciát mutattak. A francia frank esése azonban közvetve a lejt is érintette, ughogy a mai devizapiac a lanyhulás jegyében zajlott le. A kolozsvári pénzpiac egyébként ma üzletellen volt.

Irányzat: További ingadozás francia frankban és lejben.

Szeptember 13-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:
8000—9000 külf. magyar koronát,
14000—15000 belf. magyar koronát,
8-80—8-91 francia frankot,
2-39—2-45 svájci frankot,
0-44-00—0-45 05 dollárt,
10-00—10-10 olasz lírát,
31400—31800 osztrák koronát,
15-73—15-74 cseh koronát,
0-9-70—0-9-75 font sterlinget.

Valutapiac szeptember 13-án:
Bukarest. Devizák: Páris 1225, London 970, Newyork 218, Róma 965, Zürich 38-50, Prága 645, Bécs 31-50, Budapest 125, Berlin 20.
Bukarest. Valuták: Napoleon 820, marka 30, leva 195, török lira 118, font sterling 990,

francia frank 1260, svájci frank 42, olasz lira 9-30, drachma 4-20, dinár 220, dollár 223, lengyel marka 11, osztr. korona 34, magyar korona 90.

Zürichi zárlat: Berlin 4-40, Newyork 560-75, Páris 3220, London 2522, Milano 2452, Prága 1675, Budapest 3, Belgrád 610, Bukarest 250, Varsó 20, Bécs 78³/₄, bélyegzett —.

Valutát és Devizát

a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron vesz a
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Főter 20. Telefon 40 és 229

SPORT

Hakoah—gráci Sturm 1:0

A bécsi körmérkőzés a prágai Slavia 1:0 arányban nyerte a Hakoah ellen

(Bécs, szeptember 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután érdekes körmérkőzés volt a Hohe Warte-pályán a bécsi Hakoah és Slovan, a gráci Sturm és a prágai Slavia között. A körmérkőzést a csehek nyerték meg nagy szerencsével az angol turától még fáradt Hakoah ellen, mely első nap tartalékok csapattal állott ki. Részletes eredmények a következők:

Hakoah—Sturm 1:0 (1:0). Tizezer néző előtt indult a játék Albrecht bíró sippjére. A bécsiek csapatában Duldig, Scheuer, Grünfeld, Kerr, Herlinger, Kurt Juhn, Posauner, Häusler, Sludsky, Wortmann, Katz. A több tartalékkal szereplő Hakoah ellen a gráci csapat abszolút elsőosztályú legénységgel állott ki, akikkel szemben a Hakoah tartalékjai, a kis Wortmann kivételével, csődöt mondtak s ezzel megindokolták, hogy a másodosztályú bajnokságban miért oly gyenge a bécsi zsidó csapat szereplése. Herlinger se középcsatárnak, se összekötőnek nem vált be. Különösen bosszantó volt tüntető nyugalma, mely nem egyéb, mint az energia és játékkedv hiánya. Technikai készsége nem menti testi alkalmatlanságát sem. Éppoly gyengén szerepelt a jobbszélső Posauner, aki mindenekelőtt borzalmasan lassú. A balszélsőt játszó Kurt Juhn is mindent elfelejtett egykori tudásából. Egyedül a balösszekötő Wortmann II. játéka volt öröndetes, akinek labdavezetése és kombináló tehetsége szép reményekre jogosít. A zsidó csapat standardjátékosaik közül kitűnő formát mutatott Scheuer, aki egymaga szerelte le az ellenfél minden érélyes támadását. Duldig, Slusky és Häusler is megállták helyüket. A többi játékos gyengébb volt.

Az ellencsapat technikailag pompásan képzett erőkkel tulnyomó fölényben volt. Csak balszerencsájének és Sludsky ügyességének köszönheti a Häuslerrel való összejátekbolesett gölt az első félidő 26. percében.

Ugyanaznap a prágai Slavia 4:1 (3:0) arányban megverte a bécsi szlávok csapatát, amely másnap eldöntetlenül 0:0 arányban mérkőzött a Sturmmal. A döntőmérkőzés így a Slavia és Hakoah között folyt le negyvenezér néző előtt 1:0 (0:0) eredménnyel a prágaiak javára. A mérkőzés bírója a Romániában is jól ismert Retschury volt. A csehek a következő felállításban szerepeltek: Stapl II., Seiert, Nyil, Loos, Burger, Plodr, Kutzel, Stapl I., Banik, Capek és Levy, míg a Hakoahban Halpern, Gold, Scheuer, Pollák, Guttman, Grünfeld, Katz, Hess, Grünwald, Häusler és Neufeld játszottak, akiken erősen meglátszottak a külföldi ut fáradalmi. Grünwald sérülten állott ki, Katz még mindig nem heverte ki betegségét. Az erősen meghandicapolt zsidó csapat mindvégig lelkesen küzdött, amit a 17:3 kornerarány is bizonyít a Hakoah javára. A mérkőzés egyetlen gólját Stapl I. rugta a második félidő 27. percében.

Makkabea Brünn—Cechie Karlín 7:1 (3:0). Prága sportpublikuma rég nem látott szép játéknak volt a tanuja vasárnap. A brünni Makkabea csapata oly gyönyörű fair játékokat produkált, hogy még a sovén cseh lapok is dicshimnuszokat zengenek.

Bánffyhyunyadi Ivria—Egyetértés 3:0 (1:0). Az Ivria fiatal erőkből álló csapata szép győzelmet aratott jó képességű ellenfele fölött. A gólokon Grosz és Roth osztozkodtak.

A budapesti I. osztályú bajnokság állása a negyedik forduló után a következő: 1. FTC 6 ponttal. 2. MTK 6 p. 3. UTSE 6 p. 4. UTE 4 p. 5. KAC 4 p. 6. BTC 4 p. 7. 33-as 4 p. 8. Vasas 4 p. 9. III. ker. 3. 10. Zugló 2 p. 11. VAC 2 p. 12. Törekvés 1 ponttal.

Elkészült a CFR-pálya. Az eddigi pálya-viszonyokat gyökeresen megoldja, hogy a CFR tavasz óta épülő pályája, mely közvetlen a vasúti műhely mögött terül el, teljesen elkészült. Az új pálya, melynek méretei 100×55 és berendezése is teljesen kielégítő, lényegesen jobb helyzetbe juttatja az egyesületeket. A bajnoki mérkőzések sokkal gyorsabban kerülnek majd lebonyolításra és barátságos mérkőzésekre is marad elegendő pályanap. A pálya ünnepélyes megnyitása vasárnap, 16-án lesz kettős mérkőzés keretében. Délután 2 órakor a marosvásárhelyi CFR—Victoria, utána az új pályatulajdonos CFR—Haggibor mérkőzés kerül lejátszásra, a közönség érthető nagy érdeklődése mellett. A pálya építése körül kiváló érdemeket szerzett Dragos műhelyfőnök, Stojkovits intéző, Farkas főtitkár, Grimm Kálmán amatörténer és az egyesület valamennyi játékos.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Péntek: Babavásár. Operettujdonság előszőr. Zöldhelyivel, Bányással, Réthelyivel. Premier helyárrakkal. Premierbérlet 3. szám. Sorozatszám 31.

Péntek délután 3 órakor: Kaméliás hölgy. Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 32.

Péntek este fél 8 órakor: Babavásár. 2-odszor. Rendes helyárrakkal. Zöldhelyivel, Bányással, Réthelyivel. Napibérlet 6. szám C. Sorozatszám 33.

Szombat este háromnegyed 11 órakor: Tyukketrec. Ujdonság ötödszor. Éjjeli előadás rendes esti helyárrakkal. Sorozatszám 34.

Vasárnap délután 3 órakor: Drótostót. Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám 35.

Vasárnap este 8 órakor: Babavásár 3-adszor. Premier helyárrakkal. Zöldhelyivel, Bányással és Réthelyivel. Napibérlet 7. szám A. Sorozatszám 36.

Hétfő este: Babavásár 4-edszer. Bartkó Etussal, Berkyyel, Sümegivel. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 8. szám B. Sorozatszám 37.

A színházi iroda hírei:

Meseünnep. Az Ujságírónapon a gyermekek számára külön szórakozásról gondoskodik Gara Ákos, a kiváló gyermekíró. Szeptember 16-án, vasárnap délelőtt a Magyar Színházban Meseünnepet rendez, amelynek műsorán, Benedek Elek a nagymesemondó, Sarkadi Aladár a budapesti Vigszínház tagja, Vargha Feri az ismert dalénekes stb. szerepelnek. Rajtuk kívül a Magyar Színház legjobbjai veszek részt a Meseünnepen, — Poór Lili, Laczkó Aranka, Baróti Erzi, Neményi Lili, Kolbay Ildikó, Marsi Gizi, Táray Böske, Balla Ibolyka, Cselle Lajos, Izsó Miklós, Bányász István, Berki Józsa, Kemény László, Leöwey Leó, Lukács Józsa stb.

Bérléthírdetés a Shakespeare-ciklusra. A Magyar Színház most kezdődő évadjának gerince az a tiz darabból álló Shakespeare-ciklus, amelyre már nagy szorgalommal készül a színház. A Shakespeare-ciklus szeptember végén kezdődik és májusig fog tartani. Minden Shakespeare-darab többször fog színpadkerülni. Erre a Shakespeare-ciklusra külön bérléti hirdet az igazgatóság. Minden darabnak az első előadása ebben a külön Shakespeare-bérlésben fog színpadkerülni. Így tehát ez a bérlés tiz előadásból fog állani. Minthogy a bérlési összeget nem egyszerre, hanem nyolc egyenlő havi részletben kell fizetni, a kevésbé tehetősek is minden anyagi megterhetetés nélkül válhatnak Shakespeare-bérlésben. Bérlési a titkári irodában lehet naponként délelőtt 10 órától 1 óráig és délután 6 órától 9 óráig. Bérléteket szeptember 20-áig fogadhat el a titkári iroda.

Babavásár. Péntek este lesz a Babavásár című új operett premierje. Az ujdonságot a színház kettős szereposztásban mutatja be: Zöldhelyi Anna és Bartkó Etus, Bányász István és Berkyy József, Réthelyi Ödön és Sümegi Ödön fogják a vezető szerepeket felváltva játszani.

Uj tagok. A jövő hét kedd estjén fog bemutatkozni a Magyar Színház operaegyüttesének két új tagja: Kelmay Ilona drámai énekesnő és Vajda László tenorista. Puccini Pillangó kisasszonyában tognak először föllépni.

Kaméliás hölgy és Drótostót délután. Szombaton délután a Kaméliás hölgyet adják. Vasárnap délután a Lehár Drótostótja kerül színpadra, a két délutáni előadást olcsó helyárrakkal tartják meg.

Tyukketrec éjjel. Igen nagy a közönség érdeklődése a szombat éjjeli előadás iránt, amely háromnegyed tizenegy órakor kezdődik és valamivel éjjel után ér véget. Ezen az éjjeli előadáson a legmulatságosabb francia bohózat, a Tyukketrec kerül színpadra.

Ritka filmesemény Kolozsvárt. Napról-napra észlelhető, hogy a nagy filmek bevonultak Kolozsvárra. Hétfőtől, szept. 17. kezdve az Uránia-mozgó műsorára megint páratlan szenzáció kerül. Luciano Albertini az egész világ megcsodált akrobatija fog debütálni a „Sámson az óriás” című filmben. „Amit Luciano Albertini ebben a filmben produkál, az egyedül áll az atlétikában. Ennek a filmdrámának a felépítése is a legkolosszálisabbak közé tartozik. Bepillantás ez egy főhercegi udvar gonosz intrikáiba, a hatalom kérlelhetetlen és elvetemedett lelkiületébe. Ez a filmpremier valószínűleg atlétikai ünnepélyszámba fog menni Kolozsvárt.

MOZGÓK MŰSORA

Egyetem-mozgó: Péntek, Szeptember 14. Gyötrő lelkek. Megrázó szerelmi dráma hat felvonásban. Főszerepben: Francesca Bertini. A tüneményes kiállítás, pompás drámának mindentűt nagy sikere volt.

Uránia-mozgó: Péntek, szeptember 14. Egy párisi csavargó földkörűli útja. Kalandor utitörténet Párisból a föld körül. Főszerepben az utolérhetetlen művészetű Franco Capelli.

Apollo-mozgó: Péntek, szeptember 14. Jack a zsebmetsző. Hatalmas, szenzációs dráma hat felvonásban. Főszereplő: Jack, a majom, mint hírhedt zsebmetszőbanda vezére.

Eredeti gyári
árak!

Eredeti gyári
árak!

1488

„HELIOS”
kötött-szövött árúgyár lerakata
Cluj, Piața Unirii
(Főter)
7.

Óriási választék kötött és szövött
árúban, harisnyák és keztyűkben!

A Zsidó Nemzet
Cluj — K...

1923. aug. 1—
irodánkba:

Értékek
Faadomán
Persely
Temploma
Erdélyi-ko
Nordau ké

Temesvári
értékekért 161-5

„Boris
Zeichner
alkalmával a bu

„Ezr
Klin

Fuerstein

Grünberg
kervény megírás

Na

Herzl halá
Testvérek 20, M
Weiss 20, több

Mintaperse
Cluj: Hilfmann
Gyártás Dezső 1
Arnold 200, Or
Ripner József
Henrik 303, Ste
Egon 167-50,

Reghinul-
kovits Dávid 50,
20, Schön Mend
mare: Grünstein
Lebovits Ilona 26
kisebb gyűjtés 2
Többen Fischer
Janovitz Géza 30,
Löbli Mátyás 20,
Dr. Fischer József
Ernster étterem 4
özy. Friedmanné
Grün Lázár 50, F
Stern Albert 47
Testvérek 50, Fr
(1.334.) Auid: Ha
Klein Samu 22,
Márton Béla 70-1
mare: Blum Zsi
Ornstein Izidor 26
Freiberger Henrik
László 61-50, Dr. Si
Harmati Márton
Izidorné 34-50, I
Eichenwald 20, P
(1.866-15) Sibiu:
Bein József 20, F
Klopót Rózi 42,
József 20, Friedn
Segall Zsigmond
Sonderling iroda
Jakab 20, Grünb
Fein Manó 20, De
Jakobovits Lajo
Aladár 31, Ros
kisebb gyűjtés 15

T
Ardihai (Eg
mann Eliás 164,
88-50, Weinberg
Bernát 25, Steinn
N., Lax Jakab 20
Cluj: Seelenfreu

Gornesti: I
Dávid 250, Weir
(610), Caransebes
Kohn Simon 70, S
lich Emanuel Pro
Lajos Bábeni 50, A
Ciocmani 20, Fülö
20 lein alól 30, (3

Colon

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Irodája
Cluj - Kolozsvár Calea Reg. Ferdinand 48.

X. sz. kimutatás.

1923. aug. 1-31-ig a következő adományok folytak be irodánkba:

Értékek	689.50 Lei
Faadomány	742.—
Persely	5.959.69
Templomadomány	1.000.—
Erdélyi-kolónia	17.178.—
Nordau kertváros	565.—

Összesen: 26.134.19 Lei

Értékek

Temesvári kiállításértékekért **440. Sibiu:** Többen értékekért 161.50. **Surduc:** Többen 88. Lei: 689.50

Faadomány

„Borissia“ kertje Reghinul-sasesc.

Zeichner Nándor nevére New-Yorkba való utazása alkalmával a bucsu estélyen 5 fa 250 lei

**„Ezra“ F. H. E. ligetje Cluj
Klinger József és neje kertje**

Feuerstein Kálmán 237 Lei: 237 lei

Hammer Arje kertje

Grünberger Izidor Edelstein Jehuda nevére egy kertyeny megírásáért 1 fa. 50 lei

Nasaudi zsidó nők kertje

Herzl halálának évfordulója alkalmával: Siegelstein Testvérek 20, Mendelsohn és Teszler 20, Tischler és Weiss 20, többen 20 lejen alól adományoztak 145, Lei: 205

Persely

Mintaperselyek: Reghinul-sasesc: Borissia egy 120, Cluj: Hilfmann Náthán 127, Feuerstein Lőrinc 100, Gyártás Dezső 189.50. **Atud:** Vigh Gyuláné 200, Roth Arnold 200, **Oradea-mare:** Kupfermann Izidor 296, Ripper Józsefné 135, Nussbaum Sámuel 250, Glück Henrik 303, Sternberg Izsák 158.90, **Sibiu:** Sonderling Egon 167.50.

Reghinul-sasesc: Fiecl Vilmos 30, **Nasaud:** Moskovits Dávid 50, Wiesel Hersch 26, Rosenfeld Frigyes 20, Schön Mendel 20, —lejen alól 57, (173.) **Carei-mare:** Grünstein Béla 66, Schönfeld Lázár főrabbi 29, Lebovits Ilona 26, Ignátz Jenőné 21, Friedmann Ignác 20, kisebb gyűjtés 20, lejen alól 60.50 (222.50) **Alba-Julia:** Többen Fischer Ernő utján 205, Cluj: Israel Fülöp 55, Janovitz Géza 30, Krómer Ignác 48, Janovitz éterem 20, Löbl Mátvás 20, Farkas Izsák 20, Boskovics Lajos 20, Dr. Fischer József 20, Fischer Pál 45, Fischer testvérek 21, Ernster éterem 40, Farkas Lajosné 44, Finkler Samu 36, öz. Friedmanné 33.50, Grün Samu 50, Grün Mór 50, Grün Lázár 50, Herskovits Imre 50, Heilper Arthur 85, Stern Albert 45, Stein és Weiss cég 20, Ausländer Testvérek 50, Farkas Mendel 20, kisebb gyűjtések 45, 1.334, **Auid:** Hammermann Eszti 71.50, Mann Mór 42, Klein Samu 22, Benyovitz Mór 20, Génád Nóra 40, Márton Béla 70.17, kisebb gyűjtések 31.03 (700.) **Oradea-mare:** Blum Zsigmondné 50.70, Roth Albertné 25, Orstein Izidor 20, Dr. Schönfeld Jenő 32.50, Róthné 20, Freiberger Henrik 21, Lefkovits Adolfiné 56.80, Neumann Izsák 61.50, Dr. Silbermann Jenő 62, Moskovits Márton 32, Hamati Márton 23.25, Citter Áron 60, Glückmann Izidorné 34.50, Irom Bernát 20, Karfunkel Fülöp 30.70, Eichenwald 20, Pogány Arthur 50, kisebb gyűjtés 103, (1.866.15) **Sibiu:** Grünfeld József 34, Müller Mihály 30, Bein József 20, Helfmann Ella 25, Goldstein Esekiel 20, Klopot Rózi 42, Wulaski N. 24, Eliás Ede 29, Löbel József 20, Friedman Ferdinand 25, Katz Péter 24, Dr. Segall Zsigmond 30, Kovács Izsó 30, Ferencz Reska 22, Sonderling iroda 47.75, Schöphaut Ignác 20, Weiss Jakab 20, Grünberger József 30, Dr. Sámson Dávid 20, Fein Manó 20, Deutsch Mór 34.50, Mermelstein Mayer 20, Jakobovits Lajos 25, Schickler Izsák 20, Lukács Aladár 31, Rosman Fülöp 20, Sajovits Jakab 20, kisebb gyűjtés 199.70 (1.170.75) Lei: 5.959.69

Templomadomány

Arđihat (Egerhát): Hoffmann Elemér 200, Friedmann Eliás 164, Jeremiás Sándor 130, Lampel József 88.50, Weinberger Sámuel 80, Braun Mihály 70, Lax Bernát 25, Steinmetz hitoktató, Lax József, Goldstein N., Lax Jakab 20—20, kisebb adományok 20.50, (855.—), Cluj: Seelenfreund Sándor 140, kisebb ad. 5. 1.000 lei

Erdélyi kolónia

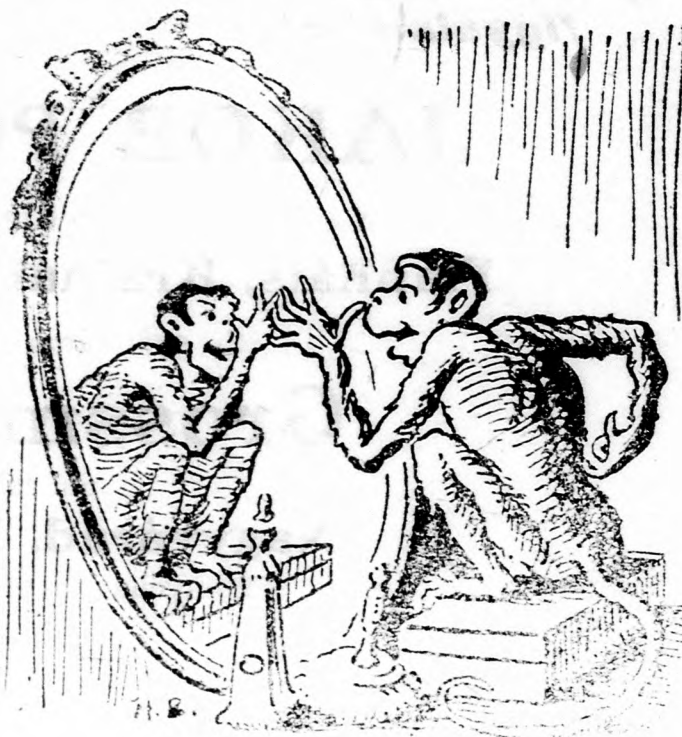
Gornesti: Israel Izidóé 200, **Tileagd:** Schwartz Dávid 250, Weinstein Adolf 250, Hauss Péter 110, (610), **Caransebes:** Mendel Mór 100, **Mercurea-Niraj:** Kohn Simon 70, **Surduc:** Mittelman Antal 35, **Freundlich Emánuel** Prodánfalva 60, **Luxor gyár** 60, **Händler Lajos** Bábani 50, **Adler Jenő** Szatmár 50, **Heszkel Sámuel** Ciomani 20, **Fülöp Márton** 20, **Mendel Simon** Bábani 20, 20 lein alól 30, (345.—), Cluj: Holländer Márton 500,

Mendelovits Jenő 100, Noszin Mór 25, Löwenstein József 50, Sole Sándor 650, Grünwald és Steiner 500, Blatt Miksa 300, Dr. Fischer József 100, Glasner Simonné 100, Cincár Imréné 100, Ausländer Lajosné 80, Kollár Miksáné 100, Friedmann Samuné 150, Braun Emilné 50, Nierenfeldné 40, Havas Lázárné 50, Farkas Ernőné 200, Feuerstein Lőrincné 200, Grün Mórné 200, Sámson Mórné 100, A „Safuth“ papirkereskedés a temesvári kiállításon eladott könyvek árából 708, a kiállítás jövedelméből 11.350, **Gernyeszeg:** Israel Izidor 200, Lei: 17.178.—

Nordau-kertváros

Atud: Israel Adolf 70, Cluj: H. Róbert Ripper 80, **Surduc:** egy esküvői gyűjtésből Dr. Schorsch Alfréd ur utján 415, Lei: 565.—

A Keren Kajemeth le Israel Erdélyrészi Irodája

BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET

Barok, csillag és virágciszolással, valamint adott rajzok után **művészi kivitelben készít HUNWALD, üvegcsiszolda és tükörgyára CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Vlahuta (volt Bolyai-utca) No. 3. Hibás tükröket újra fonsoroz**

Mégis csak legjobb a késnélküli borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya

„RASOL IDEAL“

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4, 1/2 kg. szép kivitelű csomagolásban. 5 kg. vétel franco-franco lei 130.—, kisebb mennyiségben lei 30.— gkgint. **Óvakodjunk az ártalmas utánzatoktól. Csak az „Ideal“ felirású valódí**

Reszling József fodrász

Cluj, Calea R. Ferd. 30. (a nagy vashid mellett).

MAROSVÁSÁRHELY

legelőkelőbb és legolcsóbb bevárlási forrásai

LANCZET M. FIAI

FÜSZER, VAS, RÖVID-ÁRU. Sürgőncim: LANCZET. Telefon interurbán 511. Tg.-Mureş. 1445

Lang & Comp.

termény, liszt, gabona, új és használt zsákok vétele és eladása. Zsakkölcsönzés: Tg.-Mureş-Marosvásárhely. Telefon 289.

DEUTSCH & BRAUN

textiláru nagykereskedés

Tárgu-Mureş, Piaţa Reg. Ferdinand (Fötér 52. Telefon 273

Országos Árumintavásár Timişoara

Ófelsége a király védnöksége alatt

1923 szeptember 23-30

Bemutatja egész Románia nagyipari vállalatainak termelőképességét.

A látogatók 50 százalékos vasúti kedvezményt élveznek. - Igazolvány nem kell. A Timişoara-ra való utazáskor váltott egész vasúti jegyet a mintavásári irodában le kell bélyegeztetni és a visszautazás ingyenes.

A látogatók elhelyezéséről a pályaudvaron lévő lakásszerző iroda gondoskodik.

Ősz haja

visszakapja eredeti színét a

Hajregenerator

néhányszori használata által.

1 üveg ára használati utasítással **20 lei**

Kapható kizárólag **1511 FEKETE DROGÉRIA Tárgu-Mureş**

Bizományi Ierakat!

Aki szép és rendkívüli olcsó áron **אתרוגים לילכים** akar vásárolni, kérjen árajánlatot **הדרסים**

Iosef Ráth Hotel Regina Bucureşti

raktárról. Ne feledjék el, hogy a világszerte ismert Hermann Ráth Triest **הדרסים ללכים** termelők cég, 40 éves szakismeretével és az **אתרוגים** termelők bizalma folytán még minden évben a **legszébb és legmegfelelőbb אתרוגים מוכחריים** zöld Bordigherai **לילכים** és zöld válogatott **הדרסים** versenyárak mellett képes szállítani. Felvilágosításokkal szolgál

IOSEF RÁTH Bucureşti Căsuţa Poştală No. 200.

„TACĂMUL“

EZÜSTARUGYAR

CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Avram Iancu volt Petőfi-utca 3

Ezüstöt

a legmagasabb áron vesz!

Gyárt evőeszközöket, dísztárgyakat csak viszonteladóknak

Telefon 4-82. Sürgőncim: Tacămul Cluj

Coloniale Kereskedelmi RT

Ajánlja: Fűszer, gyarmatáru, export-import cikkeit! — A Temesvári Műmalom — Concernhez tartozó összes malmok lisztjeinek főlerakata

M.-Vásárhely

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetési egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vasnapi betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jellegű hirdésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítainak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

TURDÁN

a „CORONA“ szálloda és étterem újonnan berendezve ismét megnyílt

Tiszta szobák
Kitűnő konyha
Elsőrendű italok
Mélytányos árak

Tulajd. **BEDŐ JÓZSEF**

Hamis fogakat, briliánsokat, aranyat magas árral vesznek Kohn ékszerész Oradea-Mare 6210

Papirkereskedő-segéd, ki a romái nyelvet is bírja azonnal felvétetik. Boros Papirkereskedésben Kolozsvárt. 6215

Ólomhamu körülbelül 150—200 kg jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Két hivatalnoklány szálást kaphat fűtéssel, világítással. Cím: Ipar és Kereskedelmi Bank, Deák Ferenc-u. 49. 6225

Eladó ház a Belvárosban, azonnal átvehető 3 szoba konyha és fürdőszobával. Értekezni dr. Blaga Aurél ügyvédnél, Str. R. Maria 17. 6224

Tiszta fajkutyakölyköket — foxit v. drótszörít — vennék. Cím a kiadóban

Kiadó egy nagy szoba tüzelt- vagy irodahelyiségnek forgalmas utcában. — Megkeresések „Átalakítás” jellegre a kiadóba. 6229

Tisztességes, jobb zsidó házvezetőnő azonnalra kerestetik

Piata Mihaiu Viteazul 39., fűszerüzlet

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszergeztet és szétcséztet részben megrendelésre azonnali készit és szállit a legolcsóbb napi áron 1331
Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauji (volt Kajantói-ut) 1 szám

אנגרא אהרן ענדעוויץ
אתרוגים
אין גראסער איינמאדל נעבסט ביליאנסטען פרייע צו האבען ביא דער לאנגזאמערען
E. Rosenzweig האנדלונג פערקויפן שמעללע
Rosenzweig Antal héber könyvkereskedése, Cluj, Széchenyi-tér 37 szám.
פיר געמיינדען אונד דערען אנגעשמעלטען 15% נאכלאסס
פאסט זענדונגען וערדען געגען ענטשפערעכענדע אנהאבע דעסט נאכנאדמע געליעט ערט רעעלע סאלידערע בעדיענונג!

GARDI és TARSÁ
fényképezési műtermei
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna (v. Bartha Miklós-utca) 13
Fotóképek, gyermekfényképek, nagyítások

Vágott és vágatlan tűzifát waggon, öl és mázsátételekben, ugyszintén **Meszet, Cementet és Gipszet** legolcsóbban szállit a
CALCIT MŰVEK R.-T.
Str. Dragalina (v. Fellegvárt-ut) 9.
Telefon interurban 11-06.
1 m³ oltott mész 400 lei

Figyelem a nagy vashid szerekre!
A címre figyeljen
Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, disztárgyakban
Markovits Bernát ékszerész

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2—13 * Sürgönyc.: Juvaere, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskedés
Fogászati arany és forrasztó * Arany, ezüst és platinabeváltási
Klenze és Schwarzwalddi órák képviselője, gyári lerakata
Csak viszontelárusítóknak!

Fatermelők figyelmébe!
JAKOB POLJANSEK
gyártmányait
Plankáts, Krajnai és Melerin fejszéket
stb. gyári áron szállitja egyedárusítója,
Grossmann Jenő
műszaki kereskedő
Nagyvárad, Baross ucca 10.
Sürgönycim: Grossmaschin — Telefon 286

S. Eisenstädter
Cluj, Calea Victoriei 2
Szörmeárugház
Sportkabátok és bundákban nagy választék
Figyelem a pontos címre!

Iroda-berendezések
KOPENETZ
géptüzemű asztalos-műhelyében olcsón szerezhetők be
Cluj
Honvéd-u. 92.

IZRAEL & Co.
Cluj, Calea Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca) 2
szörmeárugházában
Bundák . . . 16000
Sportkabátok . 3000
Boák . . . 475
Gyermekekabátok 800
leitől
feljebb kaphatók
Nagy választék szörmeárugházban!

Grünwald üvegcsiszolda és tükörgyár Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek. Épületüvegzési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök
Oradea-Mare
Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10. szám

SZERKESZŐ HIVATAL
Cluj, Kolozs L. Pop (B...)
Telefon: és kiadóh...
Zs. N. Sz.
A kézirat szerkesztő zendők. Ké adun

Cluj-Kolo

Vala...
következő...
ban betelt...
kel köször...
nemzedékt...
letörölték...
már a hol...
és össze...
vajjon nem...
vedést?
Ez a...
kal terhese...
ajkáról to...
tragédiás...
kinek hoz...
kinek élete...
ki pusztu...
gyűlöletbe...
nak a rias...
sleges napj...
engesztelés...
mérlegét.

A me...
áll a remeg...
géknek k...
amelyek k...
isteni törv...
gából dörg...
elhangzik...
Istenhez.
Zsidó...
a kötelessé...
jövőért való...
szorit ajkun...
Ti járn...
terek, kik...
háborgó léle...
feddjétek ö...
zetek meg a...
sleges hagy...
bocsátás. A...
hogya bü...
pecsételö Jo...
követett bü...
amelyeket...
engeszteli k...
tekkel az...
Szóljatok...
vivott pörön...
ben az elkár...
rontó. Mond...
zónak: Ha...
tok az új es...
engeszteljéte...
reket is, test...
akik ellen b...
csátás csak a...
fenyegetőn i...
majd a ti ja...
gatokkal, né...
tétek köteless...
kel szemben...
tok végre a...
talan meglátj...
most haszta...
magja a mul...
nek ki a lett...
vetett magbó...
tek hát sorra...
ber és zsidó...
A bü...
Az esztendő...
tott túlkölés...
fehér pompá...
életünk e lett...
ben a válságo...
volt. A szétsz...
hadjárat indult...
kal, zsidó szer...
Jiszraelben, a z